

7/14440

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-227/1661/3421

Konu : Yazılı soru önergesi

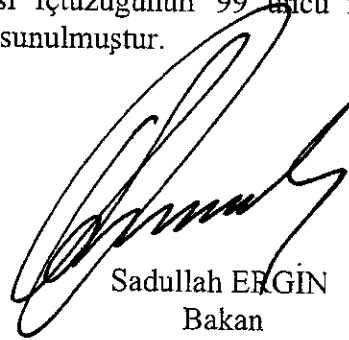
02/07/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 17/05/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-23168 sayılı yazı,
b) 04/06/2010 tarihli ve 1369/2850 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Fatma Kurtulan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14440 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-227/1659/3419
Konu : Yazılı soru önergesi

02/07/2010

Sayın Fatma KURTULAN
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14440 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Hükümlünün barındırılması ve yatırılması" kenar başlıklı 63 üncü maddesinde,

"(1) Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fizikî yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak cezaevi yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılırlar.

(2) Her hükümlüye yöresel iklime uygun nitelikte tek tip yatak ve yeterli sayıda yatak takımı verilir.

(3) Kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmez.

(4) Oda ve kısımlarda iklim koşulları göz önüne alınarak yeterli yer, ışık, ısınma, havalandırma ve hijyen sağlanır.";

2- "Hükümlünün beslenmesi" kenar başlıklı 72 nci maddesinde,

"(1) Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır.

(2) Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda, bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir.

(3) Hasta hükümlüye, kurum hekiminin belirleyeceği besinler verilir.

(4) Kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere durumlarına uygun gıda verilir.";

B- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü;

1- "Kurum binasının bakımı, temizliği ve ısıtılması" kenar başlıklı 111 inci maddesinde,

"(1) Kurumlarda; oda, yatakhane, atölye ve diğer ortak kullanım alanlarının temiz tutulmasına ve uygun zamanlarda havalandırılmasına özen gösterilir. Bu amaçla, gerekli araç ve gereçler kurum idaresince sağlanır.

(2) Kurumun bulunduğu yer ve iklim koşulları dikkate alınarak, kurum binası uygun sıcaklıkta tutulur.

(3) Kurum binasının bakımı, temizliği, ısıtılması ve tesisatında meydana gelecek

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

hasar veya bozuklukların onarımından kurumun en üst amiri sorumludur.";

2- "Hükümlülerin temizliği" kenar başlıklı 112 nci maddesinde,

"(1) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına yönelik tedbirler kurum idaresince alınır.

(2) Hükümlülerin barındırıldıkları odalarda gerekli sağlık ve hijyen kurallarına uymaları özendirilir.

(3) Hükümlülerin kurum olanakları ölçüsünde kısa aralıklarla yıkanmaları sağlanır.

(4) Hükümlülerin, toplum içinde alışılmışın dışında saç, bıyık ve sakal uzatmalarına izin verilmez.

(5) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına ilişkin esas ve usuller kurum iç yönetmeliklerinde düzenlenir."

Hükümlülerinin yer aldığı malûmlarıdır.

II- Van Cumhuriyet Başsavcılığının Bakanlığımıza iletilen yazısıyla;

Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü ve tutukluların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının Kurum kantininden sağlandığı; banyo ihtiyaçları için haftada iki kez ikişer saat süreyle sıcak su verildiği; fakir hükümlü ve tutuklulara Kurum bütçesinin imkânları dahilinde temizlik malzemesi sağlandığı;

Yemeklerin ise ilgili Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tahsis edilen iâşe bedelleriyle yapılan ihale sonucu kalori hesabı da dikkate alınarak hazırlanıp dağıtıldığı; Kurum Mutfağının, Yemekhanesinin ve hazırlanan yemeklerin hijyen yönünden düzenli olarak denetlendiği; rutin ilaçlama ve dezenfektasyon işlemlerinin yapıldığı; Kurum Tabipliğince aylık denetim raporlarının hazırlandığı; Kurumun hizmete girdiği 5 yıllık süre içinde yemeklerden kaynaklı gıda zehirlenmesi ya da temizlik ve hijyen eksikliğinden kaynaklı bir bulaşıcı hastalığın görülmediği; ayrıca, Kurum personelinin de hükümlü ve tutuklularla aynı yemeği yediği;

Kurumda, zaman zaman yapılan habersiz denetimlere göre de, yemeklerin günlük kalori hesabına ve hijyen kurallarına uygun olarak üretilip dağıtıldığının tespit edildiği; ayrıca, hükümlü ve tutuklu odaları ile ortak kullanım alanlarında Kurum İdaresinden kaynaklı bir hijyen sorunu bulunmadığı;

Bildirilmiştir.

III- Ceza infaz kurumları, ulusal ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından düzenli olarak haberli ve habersiz denetime tâbi tutulmaktadır. Son yıllarda ceza infaz kurumlarımızda insan hakları ihlâllerine ilişkin iddialar yok denecek kadar azalmış olup, Bakanlığımıza iletilen bu tür iddialar titizlikle takip edilerek yasal gereği yapılmaktadır.

Bu bağlamda, F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri aşağıdaki şekilde denetlenmektedir.

1- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kontrolörleri ve diğer görevlileri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adlî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, 16/05/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 14/06/2001 tarihli ve 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve halen 130 ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarında oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında ise ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ceza infaz kurumlarımız, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili olarak gördükleri aksaklık ve eksiklikleri yetkili mercilere bildirmektedir.

IV- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

Son zamanlarda, özellikle nüfusun ve suç işleme oranının yüksek olduğu merkezlerde bulunan bazı ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutuklu sayısı, zaman zaman kapasiteyi aşabilmektedir. Ceza infaz kurumlarında artan mevcut nedeniyle ortaya çıkan güçlüklerle rağmen, hükümlü ve tutukluların; işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılması, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve sohbet dâhil tüm sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmeleri için gerekli özen gösterilmektedir.

Öte yandan, mevcut ortak alanların fizikî yapısından dolayı verimli kullanılmadığının tespit edilmesi durumunda, bu alanlardan daha fazla hükümlü ve tutuklu grubunun yararlanabilmesi amacıyla, gerekli fizikî değişikliklerin yapılabilmesi için mimarî proje değişikliği çalışmaları yapılmaktadır. Diğer yandan, personel eksikliğinin giderilmesine yönelik çalışmalar da devam etmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan